

Båtar från Kungshamn landade i Aberdeen efter krigsslutet

8 juli 1945 låg 40 båtar från västkusten i hamnen

Dagarna efter fredsdagen kom de första svenska fiskebåtarna till Aberdeen. Flera hade Fisketången och Kungshamn som hemmahamn. 8 juli 1945 låg 40 båtar från västkusten i hamnen. Dessa lossade sin last och det blev kritik från de skotska fiskarorganisationerna, att de svenska fiskarna förstörde marknaden för de skotska båtarna.

Gösta Nordin var sjömanspräst i Aberdeen. Han läste i lokaltidningen en artikel med rubriken "Skotska trålare bortkörda från hemmahamnen av svenskar"

I artikeln kunde Nordin läsa att svenskarna under hela kriget sålt fisk till Tyskland, något som retade skottarna. Nordin tog kontakt med chefredaktören för tidningen och påpekade felaktigheterna. Sanningen var att svensk lag under kriget förbjöd fiskelandningar i utländska hamnar.

Några dagar senare publicerade tidningen sanningen och

Harald Larson med maka vid ett besök på Sotenäset.

Foto: Terje W Fredh

det faktum att svenska fiskarna långt innan kriget landat fisk i Aberdeen.

Nordin ansåg det oklokt att komma med så många båtar till samma hamn, i detta fall Aberdeen. Den svenska konsuln Tuxworth ordnade att båtar och fångster fördelades på olika hamnar.

De skotska trålägarna var sura men en artikel noterade "nu har Aberdeens fiskhamn chansen att bygga upp sitt goda rykten bl a genom att de svenska båtarna levererar förstklassig fisk"

Den negativa bilden av svenska båtar ebbade ut. När pastor Nordin lite senare vandrade runt i fiskhamnen såg han båtar med hemorter som bl a Hönö, Fisketången, Öckerö och Gravarne.

Sjömanskyrkan blev en populär plats för svenska fiskare, med en rekordpublik när kyrkan vid midsommar hade en stor sammankomst. Så långt nastor Nordin.

levt med i fem år. Problemet var att köra in till fiskehamnen, vi hade ingen radio, kunde inte ropa på någon lots, vi kom när det mörknat. Vi signalerade men fick inget svar. Några av de gamla fiskarna hade varit här förr och vi körde i led, med Glimmaren först.

Välkomna till Aberdeen

När vi förtöjt hörde vi en man som på svenska ropade "Välkomna till Aberdeen" Mannen var Harald Larson, tångenbo som var mäklare hos fiskeföretaget Tuxford & Son. Vi sålde till mycket bra priser, Harald kom ombord och berättade om mineringarna vid Aberdeen och Grimsby.

– Jag började fiska med Marconia, skepparen hette Albert Rodin, som mestadels sålde i Grimsby, jag kunde engelska skapligt och blev en kon-

taktman. Jag fick chansen att börja jobba i fiskföretaget Tuxford & Son där det fanns en annan sotenäsbo som hette Assar Thorsen.

När kriget bröt ut gick alla LL och GG båtar hem utom Lillvor, Hispano och Ragnhild som fick engelsk flagg och vapen ombord. Hela kriget landade de vitfisk.

Efter kriget emigrerade Harald till Australien där han gifte sig.

Grimsby, och även Buckie blev något av svenskhamnar med goda priser på rödspotta. I Grimsby kunde sjömansprästen ofta se sotenäsbåtarna Marconia, Vendla, Fylgia och Remmaren. Åren framöver kom många sotenäsbåtar att landa fisk i både Aberdeen och Grimsby.

Terje W Fredh

Kungshamnsfiskare berättade

Någon gång på 70-talet intervjuade jag fiskaren Henry Bennis i Kungshamn.

Han berättade: Pappa hade redan på 30-talet landat fisk i brittiska västkusthamnar . När kriget var slut var alla nordsjöfiskare inställda att så snabbt som möjligt fiska för England, som haft brist på fisk i fem år. Vi var tre båtar som gick tillsammans. Jag var med pappa Ernst båt LL 545 Betty. De andra var Venö med Erik Karlsson som skeppare och LL 557 Glimmaren med Edvin Karlsson som skeppare. Pappas båt hade hyrts av norska motståndsrörelsen för att utbilda folk, kom tillbaka från Bråviken en månad innan vi stack iväg.

Båtarna fick full last på tre dagar, Betty kunde notera 370 lådor vacker kolja. Visst såg vi drivande minor och visste att det fanns fasta mineringar men dessa risker hade yrkesfiskarna

Bild från fiskebåt i Aberdeens hamn 1946, en fiskare underhåller sina kamrater med banjospel.

Arkiv: Terje W Fredh